

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE ZWOLLE

Rijksvastgoedbedrijf
T.a.v. dhr. M. Jurrius
Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Prinses Beatrixlaan 2
Den Haag
Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
omgevingswetnatuur@rvo.nl

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Relatienummer
207464462

Bijlagen
8

Datum 3 februari 2026

Betref Beslissing wijzigingsverzoek flora- en fauna-activiteit

Geachte heer Jurrius,

Op 7 november 2025 heb ik uw wijzigingsverzoek ontvangen. U wilt graag een ontheffing wijzigen voor het project 'een uitbreiding van het raccordement bij 't Harde'. Ik heb uw verzoek met de aanvullingen van 19 december 2025 en van 22 januari 2026, 27 januari 2026 en 28 januari 2026 beoordeeld. In deze brief leest u mijn beslissing en wat dit voor u betekent.

Vorig besluit

Bij het besluit van 9 augustus 2023 is ontheffing met kenmerk WNB/2023/023.toek verleend. De ontheffing is verleend voor de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, lid 4 en 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreepdier (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*), en het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das (*Meles meles*) en hazelworm (*Anguis fragilis*) voor de periode van 9 augustus 2023 tot en met 31 december 2026.

De oorspronkelijke aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Een uitbreiding van het raccordement bij 't Harde', gelegen in de gemeente Elburg en gemeente Oldenbroek, provincie Gelderland. Het project betreft het uitbreiden van het bestaand raccordement (een spoorweg die niet bestemd is voor openbaar vervoer van personen of goederen) bij 't Harde. De werkzaamheden op en langs het spoor bestaan uit:

- de uitbreiding van de opstelcapaciteit;
- de uitbreiding van het spoor op Artillerie Schietkamp (hierna 'ASK') terrein;
- het inpassen van de aansluitwissel op de nieuwe sporen;
- het omleggen van het onderhoudspad langs het raccordement en het omleggen van de zandweg op het oefenterrein aan de zuidoostzijde van het raccordement;
- de aanleg van 2 kopsporen (doodlopend spoor) inclusief stootjuk (spoorbeëindigingsconstructie);

- het verwijderen opgaand groen;
- het aanbrengen van terreinbeveiliging door middel van een gaashekwerk met overklimbeveiliging en ondergraaf voorziening.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

De Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. De Wet natuurbescherming (Wnb) bestaat daardoor niet meer. De Wnb is opgegaan in de Omgevingswet en in de regelingen die daarbij horen zoals het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De oude verbodsbepalingen staan nu in het Bal.

Eén van de wijzigingen in de Omgevingswet is dat de term 'ontheffing' niet meer bestaat. Dit is een 'omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit' geworden.

Wat betekent dit voor u?

Uw huidige ontheffing blijft gewoon gelden. Volgens het overgangsrecht van de Omgevingswet, moet ik uw ontheffing zien als een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

Uw ontheffing beschouw ik dus nu als een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (omgevingsvergunning) voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreeppad en de zandhagedis zoals bedoeld in artikel 11.46, lid 1, sub d van het Bal, en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreeppad en de zandhagedis zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub b van het Bal. Inhoudelijk verandert er voor u niets.

Uw wijzigingsverzoek moet ik ook behandelen onder de Omgevingswet en het Bal. De inhoudelijke toets is hetzelfde als onder de Wnb.

Verzoek

Als onderdeel van de mitigerende maatregelen in de oorspronkelijke omgevingsvergunning zijn herpetofaunaschermen geplaatst rondom het werkterrein. De levendbarende hagedis is tijdens het afvangen van andere hagedissensoorten aangetroffen in het plangebied binnen de reeds geplaatste schermen. Deze was ten tijde van het soortgericht onderzoek in het kader van de oorspronkelijke ontheffingsaanvraag niet aangetroffen en betreft dus een nieuwe soort. Bovendien zijn er in het gehele projectgebied ruim meer reptielen aangetroffen (tot een factor 8 hoger) dan op basis van het ecologisch onderzoek vooraf was vastgesteld.

Verder is de beoogde planning voor het vrijgeven van het werkterrein binnen de schermen in september 2025 niet gehaald. Ten eerste is door vertraging het project later opgestart dan gepland, en ten tweede waren meer individuen aanwezig dan verwacht binnen de schermen waardoor het werkgebied niet voor de winterrust van de soorten vrijgegeven kon worden. Dit heeft tot gevolg dat de planning van de beoogde werkzaamheden gewijzigd moet worden. Hierdoor kunnen de werkzaamheden ook niet meer worden afgerond binnen de doorlooptijd van de oorspronkelijke ontheffing die tot 31 december 2026 loopt.

De wijzigingen van de werkzaamheden ten opzichte het oorspronkelijke plan betreffen:

- het kappen van bomen in de winterperiode (binnen het reptielenscherm);
- het opschonen en maaien van kapvlaktes in de winterperiode;
- het plaatsen van een nieuw reptielenscherm;
- het opschonen van de bosschages buiten de schermen voor aanvang van de kapwerkzaamheden in september 2026;
- het in de winter opschonen en ontdoen van houtige vegetatie van de locatie van het te plaatsen menskerend hekwerk ten behoeve van terreinbeveiliging;
- het plaatsen van het menskerend hekwerk ten behoeve van terreinbeveiliging.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

U verzoekt mij de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met kenmerk WNB/2023/023.toek te wijzigen. U verzoekt mij aanvullend een omgevingsvergunning te verlenen voor de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.54, lid 1, sub a en sub b van het Bal.

Daarnaast verzoekt u mij de doorlooptijd van de omgevingsvergunning te wijzigen door deze te verlengen tot en met 31 mei 2028.

Tenslotte wenst u een aantal (bovengenoemde) werkzaamheden te wijzigen. Daarbij verzoekt u mij om de oorspronkelijke voorschriften i, k, l, en n te wijzigen. Voor een volledige beschrijving van de voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de voorschriften, verwijs ik u naar paragraaf 2.1 van het rapport 'Wijzigings- en verlengingsverzoek ontheffing Wet Natuurbescherming raccordement 't Harde' van 29 oktober 2025.

Besluit

Ik ga gedeeltelijk akkoord met uw verzoek. Dit betekent dat de omgevingsvergunning met kenmerk WNB/2023/023.toek is gewijzigd. Ik verleen u aanvullend een omgevingsvergunning voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen van de levendbarende hagedis, zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub b van het Bal.

Verder ben ik akkoord met het verlengen van de doorlooptijd van de omgevingsvergunning, door de einddatum te wijzigen naar 31 mei 2028. Ook worden de bovengenoemde werkzaamheden via dit besluit onderdeel van de omgevingsvergunning.

Voor wat betreft het wijzigen van de oorspronkelijke voorschriften i, k, l en n ben ik deels akkoord. Voorschrift n betreft de methode voor het ontoegankelijk maken van het werkterrein. In het oorspronkelijke besluit is opgenomen dat dit dient te gebeuren middels een verplaatsbaar scherm. U heeft ervoor gekozen om dit uit te voeren middels opvanggoten. Deze alternatieve uitvoer heeft reeds plaatsgevonden waardoor ik hiervoor nu geen omgevingsvergunning meer kan verlenen. Omdat de methode uit het oorspronkelijke besluit gedateerd is, pas ik voorschrift n. (in onderhavig besluit voorschrift o.) tekstueel aan ter voorkoming van verwarring. Voor wat betreft de overige voorschriften ben ik akkoord.

Ik verleen u geen omgevingsvergunning voor het opzettelijk doden of vangen van de levendbarende hagedis, zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub a van het Bal. U neemt voldoende maatregelen om het doden van de soort te voorkomen, een omgevingsvergunning is daarom niet aan de orde.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Hierbij ontvangt u de gewijzigde omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met kenmerk WNB/2023/023A.toek.

Mijn overige overwegingen bij deze omgevingsvergunning leest u in bijlage 1 van mijn brief van 9 augustus 2023 met kenmerk WNB/2023/023.toek. Deze overwegingen, met name de staat van instandhouding van de rugstreeppad, zandhagedis, das en hazelworm, de andere bevredigende oplossing en het belang gelden ook voor de nieuwe omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

Ik verleen u voor de periode vanaf 3 februari 2026 tot en met 31 mei 2028 een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor zover dit betreft het;

- beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreeppad en de zandhagedis zoals bedoeld in artikel 11.46, lid 1, sub d van het Bal;
- opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das, hazelworm en levendbarende hagedis zoals bedoeld in artikel 11.54, lid 1, sub b van het Bal.

In bijlage 1 licht ik mijn besluit toe.

Voor deze omgevingsvergunning gelden de volgende voorschriften:

Algemene voorschriften

- a. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
- b. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden die volgens de aanvraag worden uitgevoerd. Dit geldt niet als dit anders in deze omgevingsvergunning staat.
- c. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze staatssecretaris (volgens artikel 4.12 Omgevingsbesluit).
- d. Het gebied waarvoor deze omgevingsvergunning geldt, is het plangebied voor de realisatie van het project 'Een uitbreiding van het raccordement bij 't Harde'. Het plangebied ligt in de gemeente Elburg en gemeente Oldenbroek aan de Eperweg 141D-99, 8084HE 't Harde. Dit is weergegeven in figuur 1.1 van het bij de oorspronkelijke aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag uitbreiding raccordement 't Harde' van 30 juni 2023, in de aanvullende figuur 'overzicht te kappen bosgebied' van 27 januari 2026, en in figuur 1 van de aanvullende notitie op het wijzigingsverzoek 'N006 1283280SDR V01' van 28 januari 2026 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De omgevingsvergunninghouder neemt meteen contact op met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project (voorzien wordt dat) zich een andere ecologische situatie voordoet dan degene waar onder genoemde specifieke voorschriften aan refereren of andere handelingen dan bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.

- f. Deze omgevingsvergunning kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de omgevingsvergunninghouder of haar rechtsopvolgers, of partijen die in opdracht van de omgevingsvergunninghouder werken. De omgevingsvergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de goede naleving van deze omgevingsvergunning.
- g. U stelt een ecologisch werkprotocol op, waarin alle voorschriften staan. U informeert alle betrokken partijen over het werkprotocol, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie.
- h. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ligt er een afschrift van deze omgevingsvergunning, de bijbehorende brief, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden. Deze worden op verzoek getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- i. De vergunninghouder vult het bijgevoegde meldingsformulier volledig in en stuurt deze samen met het ecologisch werkprotocol naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Hij of zij doet dit, zodra de startdatum van de werkzaamheden bekend is.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Specifieke voorschriften

- j. U voert de maatregelen uit zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het rapport 'Projectplan Uitbreiding raccordement 't Harde' van 30 juni 2023 (bijlage 3 bij dit besluit), in de aanvullingen van 4 juli 2023 (bijlage 4 bij dit besluit), in hoofdstuk 3 van het bij de wijzigingsverzoek gevoegde rapport 'Wijzigings- en verlengingsverzoek ontheffing Wet Natuurbescherming raccordement 't Harde' van 29 oktober 2025 (bijlage 5 bij dit besluit), in de aanvullingen van 19 december 2025 (bijlage 6 bij dit besluit), in de aanvullingen van 22 januari 2026 (bijlage 7 bij dit besluit), en in de aanvullingen van 28 januari 2026 (bijlage 8 bij dit besluit). Hierbij houdt u zich aan de voorschriften.
- k. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden waaronder de voortplantingsperiode en winterrust van de rugstreeppad, zandhagedis, das, hazelworm en levendbarende hagedis. De kwetsbare periodes voor zandhagedis, rugstreeppad, hazelworm en levendbarende hagedis betreffen de voortplantingsperiode (half mei tot en met september) en de winterrustperiode (oktober tot en met maart). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soorten.
- l. Grazige vegetaties binnen het projectgebied worden voorafgaande aan de werkzaamheden onder begeleiding van een ecoloog gemaaid om het onaantrekkelijk te maken voor de reptielen. Het maaien gebeurt in één richting en bij een temperatuur dat de reptielen actief zijn zodat dieren kunnen vluchten (15 graden) of tijdens de winterrust. Bij het maaien wordt de maai balk op 10 centimeter ingesteld om de kans te verkleinen dat eventuele passerende dieren in het projectgebied geraakt worden of er onbedoelde bodemberoering optreedt. Daar waar enige houtige beplanting aanwezig is in het te maaien gebied, wordt deze voorafgaand afgezaagd.
- m. Er dient, onder begeleiding van een reptielendeskundige, rondom het nieuwe raccordement, bij de op te heffen tankbanen, voor rugstreeppad, zandhagedis, hazelworm en levendbarende hagedis nieuw leefgebied te worden gerealiseerd. De oplevering hiervan dient uiterlijk in 2027 afgerond te worden of zoveel eerder als mogelijk.

- Het betreft het aanleggen van vergraafbare zandhopen voor zandhagedis en geschikte wegkruipmogelijkheden in de vorm van gestapeld hout en stobben voor rugstreeppad, zandhagedis, hazelworm en levendbarende hagedis.
- n. In aanvulling hierop geldt dat voor de genoemde soorten nieuwe voortplantingsplekken en structuur verbeterende maatregelen getroffen moeten worden op de minder optimale locaties. Hierbij dienen de maatregelen ervoor te zorgen dat de mindere optimale locaties aansluiten op de optimale locaties waar de structuur al optimaal is en de soorten in grote getalen voorkomen.
  - o. In de afwezigheid van werknemers, dient het werkterrein ontoegankelijk gemaakt te worden voor amfibieën en reptielen met behulp van voor reptielen geschikte opvanggoten over de toegangswegen om zo dodelijke slachtoffers te voorkomen.
  - p. In de afwezigheid van werknemers, dient het werkterrein ontoegankelijk gemaakt te worden voor amfibieën en reptielen met behulp van een verplaatsbaar scherm. Om zo dodelijke slachtoffers te voorkomen.
  - q. Vanwege inperken van het risico op overbrengen van amfibieziektes, moeten schepnetten, opvangemmers en laarzen voor- en achteraf ontsmet worden en dient afvangen te gebeuren met handschoenen (zie inventarisatie protocol op website van RAVON: www.ravon.nl).
  - r. Kapvlakte 2 wordt na afloop van de kapwerkzaamheden aanvullend in de reptielschermen gezet. Binnen dit terrein dienen onder dezelfde voorwaarden als binnen de oorspronkelijke schermen dieren te worden afgevangen. Dat wil zeggen, plaatsen van kunstmatige schuilplaatsen (reptielplaten), regelmatige vanggrondes, realisatie van uittredemogelijkheden totdat kan worden geborgd dat het terrein leeg is van beschermde reptielen en amfibieën. Zo goed als leeg houdt in 3 bezoeken waarin maximaal 1 reptiel of amfibie per bezoek is waargenomen.
  - s. Het afvangen van dieren uit het werkgebied gebeurt onder de voor de betrokken soorten in kwestie geschikte weersomstandigheden (waaronder in relatie tot windkracht, luchtvochtigheid, temperatuur), waarbij de dieren voldoende actief en mobiel zijn. Het bepalen van de meest geschikte weersomstandigheden voor afvangen alsmede het afvangen zelf, dient door een ecologische deskundige op het gebied van de betrokken soorten te worden bepaald en uitgevoerd. Daarbij geldt tevens dat betreffende deskundige in een logboek noteert op welke dagen en onder welke weersomstandigheden dieren gevangen zijn, evenals welke aantallen het per soort betrof, wat de vangstlocatie betrof en welke vangmethode is toegepast.

Overige voorschriften

- t. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹,

---

¹ Een ecologische deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis. De ecologische deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hij of zij: (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten; heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeksmethoden; kan ecologische werkprotocollen uitwerken; kan specifieke maatregelen begeleiden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

op het gebied van de soorten waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend. Deze deskundige legt de ecologische begeleiding vast in een logboek.

- u. Wanneer blijkt dat de in deze omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden uit te voeren, dan doet u een verzoek tot verlenging van deze omgevingsvergunning. Doe dit minimaal 8 weken voor het einde van deze termijn. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
- v. Deze omgevingsvergunning kan worden ingetrokken, wanneer blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Als u bezwaar wilt maken

Bent u het niet eens met deze beslissing? Maak binnen 6 weken na de datum van deze brief digitaal bezwaar. Ga naar www.rvo.nl/bezwaar en kies voor eBezwaar.

Liever per post? Stuur het ondertekende bezwaar naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Vermeld de referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt.

Heeft u meer tijd nodig omdat u nog niet alle informatie heeft verzameld? Dan kunt u een voorlopig (pro forma) bezwaar indienen. Zo bent u in ieder geval op tijd. U kunt het bezwaar dan later nog aanvullen.

Meer informatie

Heeft u vragen? Kijk dan op www.rvo.nl/voorwaarden-flora-en-fauna-activiteit voor meer informatie. Bel ons op: 088 042 47 47 (lokaal tarief). Op www.rvo.nl/contact staat hoe u verder contact met ons kunt opnemen. Uw aanvraag is bij ons bekend onder referentienummer 2025110701663. Gebruik dit nummer als u contact met ons heeft.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze:

Saskia Bollerman
Teammanager Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Omgevingswet

Afwijzing artikel 11.46, lid 1, sub a van het Besluit activiteit leefomgeving

Uit de aanvraag blijkt dat een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is aangevraagd zoals bedoeld in artikel 11.46, lid 1, sub a van het Bal voor zover dit betreft het opzettelijk doden van dieren. Een omgevingsvergunning voor het opzettelijk doden van de levendbarende hagedis is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk doden van de levendbarende hagedis te voorkomen.

Instandhouding van de levendbarende hagedis

artikel 11.54, lid 1, sub b van het Besluit activiteiten leefomgeving

De levendbarende hagedis is tijdens het afvangen van andere hagedissensoorten aangetroffen in het plangebied binnen de reeds geplaatste schermen. Er wordt vanuit gegaan dat de soort in lage dichtheden voorkomt in en rondom het plangebied omdat de soort gemist is tijdens het nader onderzoek.

De soort heeft functioneel leefgebied binnen het werkterrein. Door het afschermen van het leefgebied, het natuurvrij maken (het afvangen van exemplaren van de soort) en vervolgens het verwijderen van begroeiing ter voorbereiding van de werkzaamheden, wordt en is stapsgewijs het leefgebied ontoegankelijk gemaakt, ongeschikt gemaakt en tenslotte vernietigd. Hierbij gaan vaste voortplantings- en rustplaatsen verloren.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor. Deze beschrijft u in hoofdstuk 3 van het bij het wijzigingsverzoek gevoegde rapport "Wijzigings- en verlengingsverzoek ontheffing Wet Natuurbescherming raccordement 't Harde." van 29 oktober 2025 en in de aanvullingen daarop van 19 december 2025, 22 januari 2026 en 28 januari 2026. Deze maatregelen worden hieronder in grote lijnen beschreven.

Reptielschermen

Het volledige werkterrein is reeds afgerasterd onder de oorspronkelijke ontheffing. Net als de reeds gevangen hazelwormen, zandhagedissen en ringslang zijn ook de levendbarende hagedissen verplaatst buiten het werkterrein, maar wel in geschikt habitat. Aansluitend aan het verwijderen van de stobben van fase 1 (zie de fases onder 'kapwerkzaamheden' hieronder) worden op de nieuwe kapgrens nieuwe amfibie- en reptielschermen geplaatst. De oorspronkelijke schermen blijven staan, dieren die aanwezig zijn in de strook tussen beide schermen kunnen via de vluchtheuvels het gebied zelf verlaten. Gedurende de periode april tot en met september 2026 wordt op de genoemde kapvlaktes binnen de schermen verder afgevangen om te borgen dat het terrein binnen de schermen zo goed als leeg is voor wat betreft aanwezige rugstreeppadden, zandhagedissen, hazelwormen en levendbarende hagedissen. Zo goed als leeg houdt in 3 bezoeken waarin maximaal 1 reptiel of amfibie per bezoek is waargenomen.

Wanneer de kapwerkzaamheden van fase 2 (buiten het huidige reptielscherm) zijn afgerond wordt direct aansluitend het grofwildkerendraaster en reptielscherm vergroot zodat het gehele werkgebied binnen in de schermen komt te staan.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Kapwerkzaamheden

Binnen het plangebied vinden kapwerkzaamheden plaats op 2 verschillende locaties in 2 verschillende periodes. Fase 1: Kap binnen het reptielenschem; dit gebeurt vanaf half februari 2026 (roze gearceerde vlak in de aanvullingen van 28 januari 2026). De doorlooptijd van deze kapwerkzaamheden (zonder stobben trekken) is circa 1 week. Het kappen binnen de schermen gebeurt in de winterrust, als de dieren diep genoeg in de bodem zitten zodat er geen effecten optreden. Verder wordt gewerkt vanaf het halfverharde onderhoudspad ten noorden van de bosschage en hooguit één vast rijpad in de houtopstand. Bij de werkzaamheden zal een harvester of vergelijkbaar materieel worden ingezet waardoor de bodemberoering geminimaliseerd wordt. Het verwijderen van de bomen heeft tevens tot doel om de vangkansen in 2026 te vergroten doordat er minder vegetatie aanwezig zal zijn en er hierdoor meer overzicht zal zijn in het af te vangen gebied. De stobben blijven hier gehandhaafd totdat de dieren uit de winterrust zijn en buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. De getrokken stobben worden gebruikt om het leefgebied van reptielen en amfibieën te optimaliseren in de directe omgeving van het plangebied. Hierdoor heeft ook de strook tussen beide schermen een hogere draagkracht voor betreffende soorten.

Fase 2: Kappen buiten het reptielenscherm in augustus tot en met september 2026 (lichtgroene gearceerde vlak in de aanvullingen van 28 januari 2026). De doorlooptijd van deze kapwerkzaamheden is circa 2 á 3 weken. In augustus 2026 wordt het te kappen areaal op het ASK (artillerie schietkamp) opgeschoond. De aanwezige takken en dood hout worden verwijderd van de bodem om het aantal schuilplaatsen voor reptielen en amfibieën te minimaliseren. Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden tijdelijke schuilplaatsen aangelegd in de vorm van reptielenplaten (circa 50 platen om de 5 tot 10 meter) in de blauw gearceerde vlakken in figuur 1 van de bovengenoemde aanvullingen. Vervolgens wordt handmatig dood hout en takken binnen het lichtgroene gearceerde vlak verwijderd, en worden permanente schuilplaatsen in de blauw gearceerde vlakken gerealiseerd. Na het opschonen van de bodem worden vervolgens in de periode augustus tot en met september 2026 de bomen gekapt onder ecologische begeleiding. Dit betreft de meest optimale periode aangezien dit buiten het broedseizoen van vogels ligt en eventueel aanwezige reptielen en amfibieën kunnen vluchten en nog niet in winterrust zijn. Deze werkzaamheden worden stapvoets in één richting uitgevoerd om dieren de kans te geven te vluchten. Aansluitend aan het kappen van de bomen worden stobben getrokken en gebruikt om de oude tankbanen als optimaal leefgebied in te richten voor reptielen en amfibieën.

Na afronding van alle werkzaamheden worden de tijdelijke schuilplaatsen (reptielenplaten) in de actieve periode van de desbetreffende soorten verwijderd.

De maatregelen die u voorstelt zijn in grote lijnen voldoende. Ter verdere voorkoming van het doden van de levendbarende hagedis en andere aanwezige beschermde reptielen en amfibien dient kapvlakte 2 na afloop van de kapwerkzaamheden aanvullend in de reptielenschermen gezet. Binnen dit terrein dienen onder dezelfde voorwaarden als binnen de oorspronkelijke schermen dieren te worden afgevangen. Dat wil zeggen, plaatsen van kunstmatige schuilplaatsen (reptielplaten), regelmatige vanggronden, realisatie van uittredemogelijkheden totdat kan worden geborgd dat het terrein leeg is van beschermde reptielen en amfibieën. Zo goed als leeg houdt in 3 bezoeken waarin maximaal 1 reptiel of amfibie per bezoek is waargenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Verder dient het afvangen van dieren uit het werkgebied onder de voor de betrokken soorten in kwestie geschikte weersomstandigheden (waaronder in relatie tot windkracht, luchtvochtigheid, temperatuur) te gebeuren, waarbij de dieren voldoende actief en mobiel zijn. Het bepalen van de meest geschikte weersomstandigheden voor afvangen alsmede het afvangen zelf, dient door een ecologische deskundige op het gebied van de betrokken soorten te worden bepaald en uitgevoerd. Daarbij geldt tevens dat betreffende deskundige in een logboek noteert op welke dagen en onder welke weersomstandigheden dieren gevangen zijn, evenals welke aantallen het per soort betrof, wat de vangstlocatie betrof en welke vangmethode is toegepast. Dit heb ik ter aanscherping in de omgevingsvergunning onder aanvullend voorschrift r. en s. opgenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen wordt zo veel mogelijk voorkomen dat de levendbarende hagedis wordt gedood. Desalniettemin gaan vaste voortplantings- en rustplaatsen verloren. Hierdoor is alsnog sprake van een overtreding van artikel 11.54, lid 1, sub b van het Bal ten aanzien van de levendbarende hagedis. Om deze reden wordt de omgevingsvergunning verleend.

Staat van instandhouding levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt in Nederland voor op pleistocene zandgronden, op Terschelling en in Zeeland. De Veluwe vormt het grootste aaneengesloten leefgebied, maar ook elders (in Drenthe en Noord-Brabant) is de soort algemeen. Op basis hiervan kan de huidige situatie van de populatieomvang worden beoordeeld als gunstig. Uit de trendreeksen van RAVON blijkt dat de aantallen en verspreiding van de soort matig afnemen. Hiermee kan ook de landelijke trend als matig negatief worden beschouwd. Het leefgebied bestaat uit zandgronden met beschutting in de vorm van struweel en kale terreindelen die opwarmen in de zon. De Veluwe biedt geschikt habitat voor de soort, leefgebied wordt daarom beoordeeld als gunstig. Aangezien alle voorgaande onderdelen van de staat van instandhouding als gunstig zijn beoordeeld, behalve de trend die matig negatief is, kan ook het toekomstperspectief als matig ongunstig beoordeeld worden. Aangezien alle voorgaande onderdelen van de staat van instandhouding als gunstig zijn beoordeeld, behalve de trend die matig negatief is, kan ook het toekomstperspectief als matig ongunstig beoordeeld worden.

De levendbarende hagedis is regionaal (provincie Gelderland) gezien een algemene reptielensoort. Gezien de Veluwe in Gelderland ligt en dit een van de bolwerken van de landelijke populatie is, wordt aangenomen dat de beoordeling op regionaal niveau niet afwijkt van het landelijk niveau.

Lokaal komt de levendbarende hagedis in lage dichtheden voor. Gedurende het nader onderzoek is de soort gemist. Er is geen reden om aan te nemen dat de trend afwijkt van de landelijke trend.

De staat van instandhouding van de levendbarende hagedis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de omgevingsvergunning opgelegde voorschriften.

Wijziging ten aanzien van de rugstreepad, zandhagedis en hazelworm

Artikel 11.46, lid 1, sub d van het Besluit activiteiten leefomgeving

Artikel 11.54, lid 1, sub b van het Besluit activiteiten leefomgeving

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Tijdens het afvangen van de beschermde soorten binnen de schermen in het plangebied is gebleken dat een veelvoud van individuen aanwezig waren binnen de schermen dan vooraf in het ecologisch soortgericht onderzoek was vastgesteld. Mede hierdoor kon het plangebied binnen de schermen niet 'natuurvrij' verklaard worden voorafgaand aan winterrust. Hierdoor konden de werkzaamheden binnen de schermen niet aanvangen volgens de beoogde planning.

De bovengenoemde gewijzigde mitigerende maatregelen worden daarom ook genomen ten behoeve van de rugstreepad, zandhagedis en hazelworm. zodat het doden van individuen wordt voorkomen.

Deze maatregelen zijn samen met de aanscherping opgenomen in voorschrift r. voldoende om doden te voorkomen. Wel zijn of gaan door de reeds uitgevoerde maatregelen en de nog uit te voeren maatregelen, (vaste) voortplantings- en rustplaatsen verloren (gegaan). Hierdoor blijft er sprake van een overtreding van artikel 11.46, lid 1, sub d van het Bal en artikel 11.54, lid 1, sub b van het Bal ten aanzien van de rugstreepad, zandhagedis en hazelworm.

Aanvulling op de staat van instandhouding van de zandhagedis, rugstreepad en hazelworm

De staat van instandhouding van de zandhagedis, rugstreepad en hazelworm is reeds in het oorspronkelijke besluit opgenomen en beoordeeld en gaven geen aanleiding om de vergunning niet te verlenen. Op basis van de in 2025 uitgevoerde inspanning om reptielen en amfibieën af te vangen binnen het projectgebied blijkt zelfs dat de lokale staat van instandhouding significant beter is dan vooraf verwacht.

De gunstige staat van instandhouding van de zandhagedis, rugstreepad en hazelworm komt dan ook niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de omgevingsvergunning opgelegde voorschriften

Andere bevredigende oplossing

De gemaakte afwegingen met betrekking tot de locatie wijzigt niet. De gemaakte afwegingen ten opzichte van de planning en de werkwijze is wel aangepast.

Middels de nieuw voorgestelde werkwijze wordt ook rekening gehouden met de beschermde soorten. Zo worden bomen binnen de schermen in eerste instantie gekapt zonder bodemroering, namelijk zonder het trekken van stobben. Dit wordt pas in de minst kwetsbare periode van soorten uitgevoerd. Op de juiste momenten wordt daarnaast het plangebied (of delen daarvan) ongeschikt gemaakt om als overwinteringsgebied te kunnen fungeren. Ook met betrekking tot algemene broedvogels is er geen betere periode om de werkzaamheden uit te voeren in combinatie met de planning ten behoeve van de overige soorten. Stobben worden getrokken in april en mei, dit is relatief aan het begin van het broedseizoen voor soorten die op dergelijke kapvlaktes broeden.

Door onvoorziene omstandigheden is de planning van deze ontwikkeling veranderd. De nieuw voorgestelde planning, is voor de soorten de meest voordelige planning. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periodes van soorten.

De activiteiten die bodemroering veroorzaken worden in de meest geschikte periodes uitgevoerd. Ook het realiseren van permanent nieuw leefgebied gebeurt voor afronding van het project. Wat betreft planning is er geen mogelijkheid tot het verschuiven van werkzaamheden waardoor er minder impact is op de aanwezige beschermde soorten.

Conclusie

Met inachtneming van bovenstaande kan de ontheffing worden gewijzigd voor wat betreft het toevoegen van de levendbarende hagedis, het verlengen van de vergunningstermijn, het wijzigen van de werkzaamheden en de wijziging van de voorschriften i., k., l. en n.. Voor wat betreft mijn overige overwegingen voor de nieuwe ontheffing/omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (met name de staat van instandhouding, de andere bevredigende oplossing en het belang), verwijs ik u naar bijlage 1 van de brief van 9 augustus 2023 met kenmerk WNB/2023/023.toek.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 februari 2026

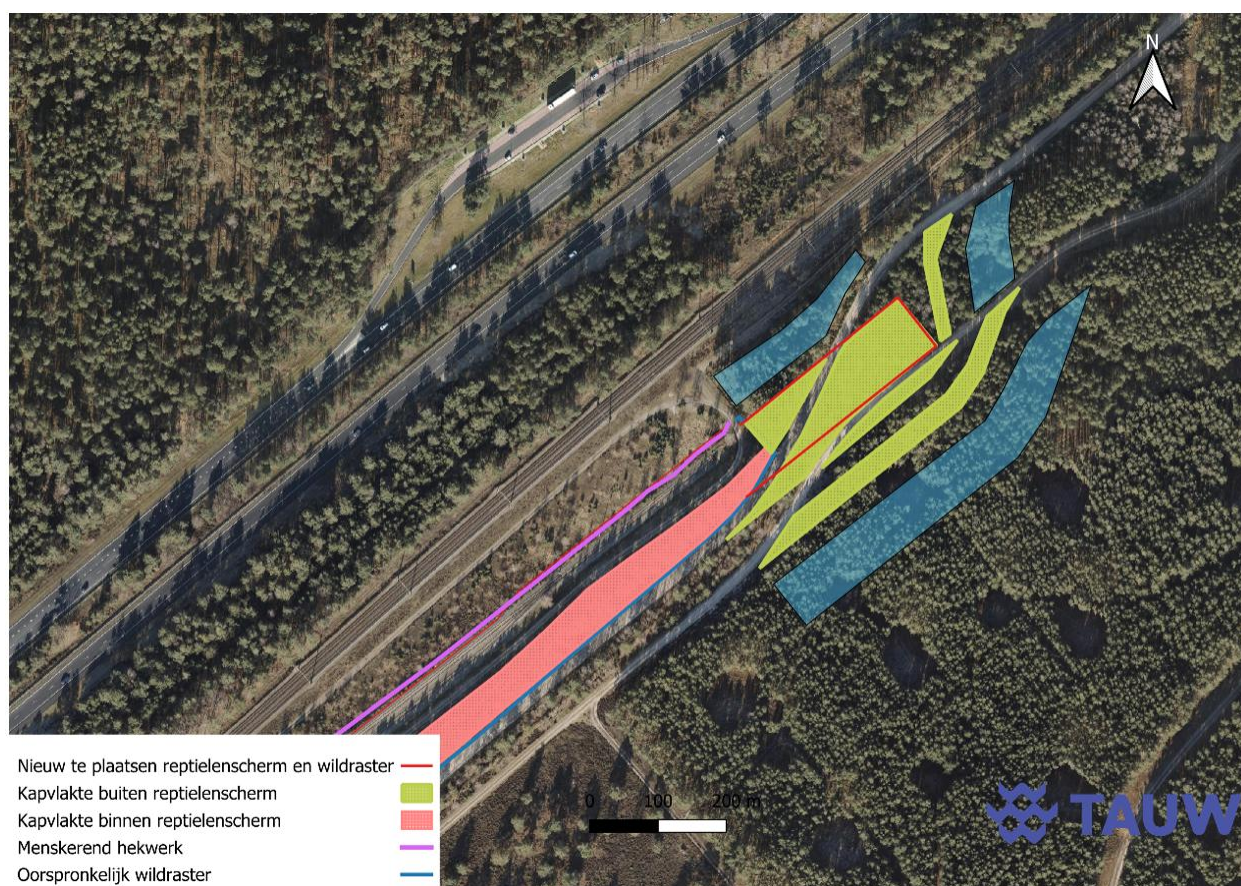
Onze referentie
2025110701663

Kenmerk
WNB/2023/023A.toek

Bijlage 2: plangebied

Figuur 1.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

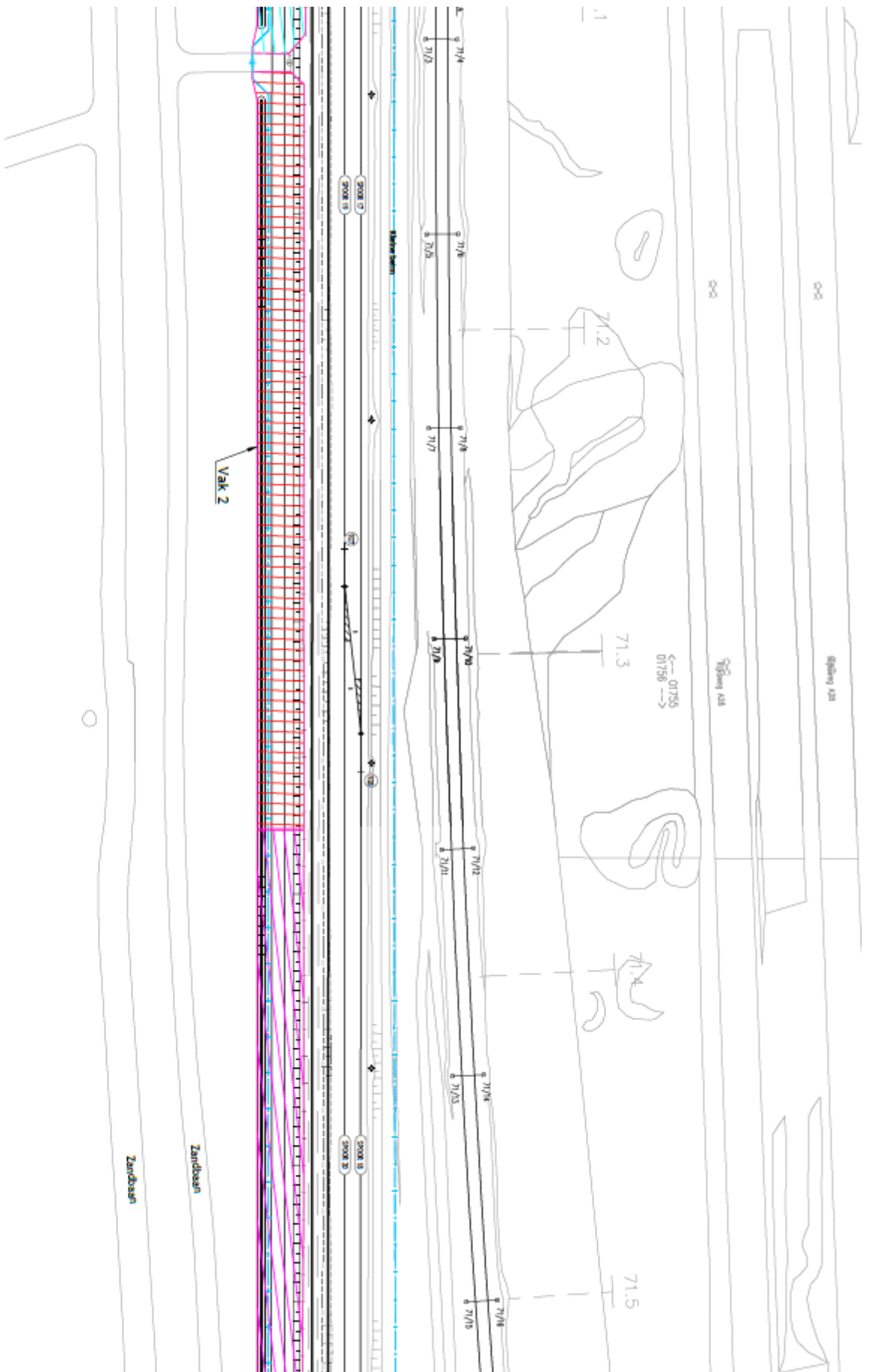

Figuur 1 Visualisering van de kapvlaktes binnen het reptielenschermband (roze), buiten het reptielenschermband (lichtgroen) en de locaties voor extra schuilplaatsen (blauw).

De kap in het roze vlak staat gepland vanaf half februari 2026.

De kap in het lichtgroene vlak staat gepland in augustus-september 2026

4 Maatregelen, tijdelijke mitigatie en compensatie

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de negatieve effecten op das, rugstreeppad, zandhagedis en hazelworm worden gemitigeerd en waar nodig gecompenseerd. Daarnaast zijn uitvoeringsmaatregelen beschreven die negatieve effecten in de aanlegfase voorkomen en maatregelen die invulling geven aan de zorgplicht.

4.2 Das

4.2.1 Permanente maatregelen

Na afloop van de werkzaamheden dienen er twee permanente dassen openingen gerealiseerd te zijn om de migratieroute van das functioneel te houden. Dit kan doormiddel van dassentunnels (zie figuur 4.1). De exacte locatie van plaatsing van de dassen tunnels dient nader bepaald te worden door een ecooloog ter plekke. De ligging van de wissels ter plaatste van het nieuwe hek zijn hierbij van belang. Er dient echter minimaal 500 meter tussen beide tunnels aanwezig te zijn om de spreiding te bevorderen.

4.2.2 Tijdelijke maatregelen

Voor das worden geen tijdelijke maatregelen genomen. De werkzaamheden zijn van betrekkelijk korte duur. Bij de werkzaamheden zal een tijdelijke situatie ontstaan met (beperkte) verstoring die periodiek wijzigt. Hierdoor is het niet wenselijk om das tijdens de uitvoeringsfase toegang te geven tot het werkterrein. Er is dan onvoldoende rust om das het 'nieuwe' leefgebied te laten verkennen met het risico op verdwaling binnen het werkgebied tot gevolg. Vanwege veiligheid dient het werkgebied namelijk altijd afgesloten te zijn van het ASK voor personen, daarnaast met voorkomen worden dat groot wild vanuit het ASK een doorgang krijgt naar de spoorweg van ProRail.

Figuur 4.1 Dassen opening

4.3 Rugstreepad, zandhagedis en hazelworm

4.3.1 Permanente maatregelen

Voor rugstreepad, zandhagedis en hazelworm zijn geen permanente maatregelen noodzakelijk. Het verlies aan habitat is marginaal gezien de nabijheid van de Veluwe als geschikt leefgebied van groot oppervlak. Het te verwijderen leefgebied betreft suboptimaal leefgebied waarbij tijdens het nader onderzoek betrekkelijk lage aantallen zijn waargenomen. Hierdoor zijn er voldoende geschikte locaties beschikbaar (binnen de te behouden bosschage) om naar uit te wijken na afloop van de werkzaamheden.

Er wordt als aanvullende maatregel binnen het plangebied winterhabitat geoptimaliseerd. Door plaatsing van stobben en/of takkenrillen wordt winterhabitat voor reptielen en amfibieën geoptimaliseerd. Hiervoor zal vrijkomend hout van de te kappen bomen worden gebruikt.

4.3.2 Tijdelijke maatregelen

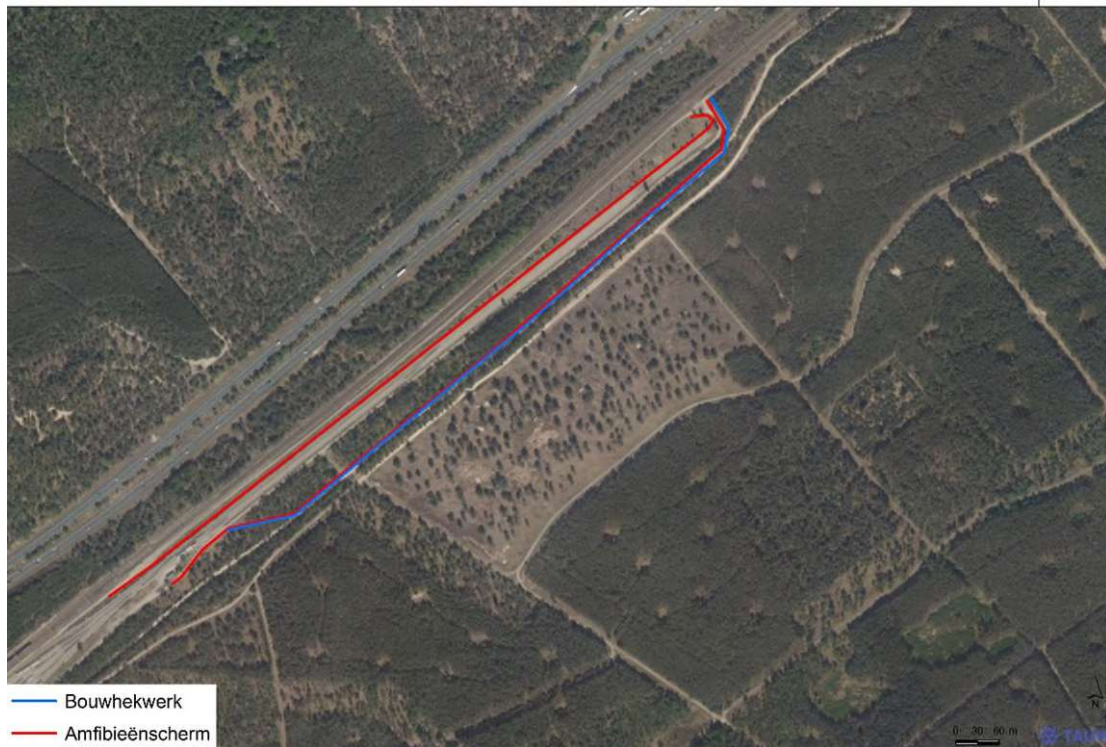
Om doding van rugstreepadden, zandhagedissen en hazelwormen gedurende de werkzaamheden te voorkomen dienen alle individuen weggevangen te worden. Om dit te bewerkstelligen dient voorafgaand aan de werkzaamheden een amfibie en reptiel kerend scherm geplaatst te worden aan weerszijde van het werkgebied zodat de kans geminimaliseerd wordt dat dieren betreden en dat ze uit het gebied te verwijderen zijn. In figuur 4.3 is de locatie van het betreffende scherm aangegeven. Het scherm wordt aan de zuidkant van het tracé geplaatst op de tankbaan. Vanwege een toegangsweg voor ProRail is het volledig afsluiten van het werkterrein niet mogelijk. Hoewel enkel de noordelijke helft van de bosschage wordt gekapt, wordt ook het zuidelijke deel binnen de schermen geplaatst. Uit het onderzoek is gebleken dat er betrekkelijk weinig dieren zitten en door het scherm te plaatsen op de tankbaan zal het beter fungeren en is de schade aan (beschermde) natuurwaarden kleiner. Daarnaast blijft hierdoor geschikt leefgebied aanwezig waar eventueel achtergebleven exemplaren tijdens de werkzaamheden naar toe kunnen vluchten. Tijdens uitvoering zal dan monitoring plaatsvinden en zo nodig actief worden gevangen en verplaatst. Aan de noordzijde van het plangebied staat het scherm strak langs het spoor. In het noordoosten loopt het hek een stuk terug om te voorkomen dat dieren het plangebied binnenkomen en om de toegangsweg te allen tijde vrij te houden. Er wordt geen vegetatie gemaaid voorafgaand aan het wegvangen van reptielen en amfibieën aangezien de vegetatiestructuur reeds zeer open is. Langs het kerend scherm worden daarnaast meerdere uittreed mogelijkheden geplaatst om eventueel achtergebleven individuen de mogelijkheid te geven het werkterrein te verlaten maar het niet opnieuw te kunnen betreden (zie figuur 4.2). Bij het wegvangen wordt zo nodig gebruik gemaakt van reptielenplaatjes waar ook rugstreepad onder kan kruipen.

In het noordoosten van het plangebied wordt de tankbaan verlegd richting het noordoosten (zie figuur 1.2). Hier wordt geen scherm omheen geplaatst. Hier worden wel werkzaamheden uitgevoerd, maar op basis van het nader onderzoek betreft dit grotendeels ongeschikt of suboptimaal leefgebied. Vanwege de dichtheid van de bosschage zal het vooraf plaatsen van een scherm meer schade teweeg te brengen dan dat de werkzaamheden onder ecologische begeleiding worden uitgevoerd. Hierdoor heeft het plaatsen van een amfibie/reptiel kerend scherm in combinatie met wegvangen meer negatieve impact op de soorten dan onder ecologische begeleiding stapvoets in noordoostelijke richting werken om de soorten vluchtruimte te bieden.

Figuur 4.2 Uittreed mogelijkheden voor reptielen en amfibieën langs het kerend scherm

2

Figuur 4.3 Plaatsing van amfibie/reptielen schermen en groot wild kerend hekwerk

4.4 Periodisering

De kwetsbare periodes voor alle soorten verschilt. Een overzicht hiervan is weergegeven in tabel 4.1. In de volgende paragrafen wordt per soort een soortspecifieke toelichting aangegeven.

Tabel 4.1 Kwetsbare perioden (groen = minst kwetsbaar, oranje = kwetsbaar, rood = meest kwetsbaar)

Locatie	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Das	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje
Rugstreepad	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood
Zandhagedis	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood
Hazelworm	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood
Broedseizoen	Groen	Groen	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen

4.4.1 Das

Das maakt waarschijnlijk het gehele jaar door gebruik van het plangebied als foerageergebied. Er is hierdoor geen duidelijke minst kwetsbare periode aan te wijzen (zie tabel 4.1). Voor das is het dus van belang dat er zo snel mogelijk na afronding van de werkzaamheden een nieuwe onderdoorgang is.

4.4.2 Rugstreepad

Rugstreepadden maken het gehele jaar door gebruik van het landhabitat (zie tabel 4.1). De rugstreepad is vanaf half oktober tot april in winterslaap, dit is dan ook de meest kwetsbare periode. Het wegvangen van de individuen dient in het actieve seizoen (half april tot en met half oktober) uitgevoerd te worden. Uitgangspunt is dat het wegvangen vanaf half juli 2023 wordt uitgevoerd. Zodoende zijn voor zover als mogelijk alle individuen weggevangen voorafgaand aan de start van de werkzaamheden in januari 2024. Aangezien niet met zekerheid gesteld kan worden dat er geen individuen achterblijven, blijft een stuk bosschage ongemoeid zodat dit als toevluchtsoord kan dienen tijdens de werkzaamheden.

4.4.3 Zandhagedis

De minst kwetsbare periode van de zandhagedis is de periode direct na de winterslaap en vóór de eileg (zie tabel 4.1). Dit betreft de periode van april tot en met half mei. In het meest optimale scenario worden de individuen in deze periode weggevangen. Echter, planning technisch is dit binnen het project niet haalbaar. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van april tot en met augustus. Vanaf half september gaan de zandhagedissen in winterslaap. Deze data kunnen echter eerder of later beginnen. Gezien zandhagedissen tot half september actief zijn kan het wegvangen ook op andere momenten uitgevoerd worden binnen de actieve periode. Uitgangspunt is dat de zandhagedissen weggevangen worden vanaf half juli 2023.

4.4.4 Hazelworm

De hazelworm is actief van april tot en met half oktober. Dit betreft de minst kwetsbare periode gezien de soort dan niet meer in winterslaap is en zelfstandig kan vluchten (zie tabel 4.1). Binnen deze periode dienen de dieren weggevangen te worden om te zorgen dat ze niet gedood worden tijdens de werkzaamheden. Uitgangspunt is dat hazelwormen vanaf half juli 2023 worden weggevangen.

4.5 Ecologische begeleiding

De uitvoerende werkzaamheden worden onder ecologische begeleiding uitgevoerd. Zo is een ter zake kundige ecooloog aanwezig bij het verleggen van de tankbaan in het noordoosten van het plangebied op het terrein van het ASK. Hier wordt geen amfibie/reptiel kerend scherm geplaatst omdat dit meer impact op de soorten zal hebben dan onder ecologische begeleiding stapvoets in één richting werken. Daarnaast is er bij het wegvangen van de rugstreeppad, zandhagedis en hazelworm een ter zake kundig ecooloog te allen tijde aanwezig.

4.6 Overige mitigerende maatregelen

4.6.1 Overige maatregelen voor beschermde soorten

Aangezien er waarnemingen bekend zijn van wild zwijn en edelhert dient een groot wildkerend hek geplaatst te worden ten zuiden van het amfibie/reptiel kerend scherm. Dit dient ter voorkoming van betreding van het werkterrein en daarmee ook het spoor van ProRail gedurende de werkzaamheden. In figuur 4.2 is de locatie van dit hek aangegeven. Dit hek dient gelijktijdig met het amfibie/reptiel kerend scherm geplaatst te worden omdat op deze manier ook schade, door mensen, machines of dieren, aan het scherm wordt voorkomen.

4.6.2 Overige maatregelen ten behoeve van de zorgplicht

Om algemene grondgebonden zoogdieren vluchtruimte te bieden tijdens uitvoering van de werkzaamheden, dient stapvoets in één richting gewerkt te worden. Het amfibie/reptiel kerend scherm en het hek voor groot wild vormt geen obstakel voor grondgebonden zoogdieren. Deze kunnen hierdoor zelfstandig het plangebied verlaten.

4.7 Algemene broedvogels

Gezien de bosschage reeds voorafgaand aan het broedseizoen wordt gekapt is hier geen broedvogelcontrole nodig. Bij uitvoering van overige werkzaamheden binnen het broedseizoen (maart tot en met augustus) is 3 dagen voor de start een broedvogelcontrole nodig.

5 Staat van instandhouding en geschiktheid omgeving

5.1 Algemeen

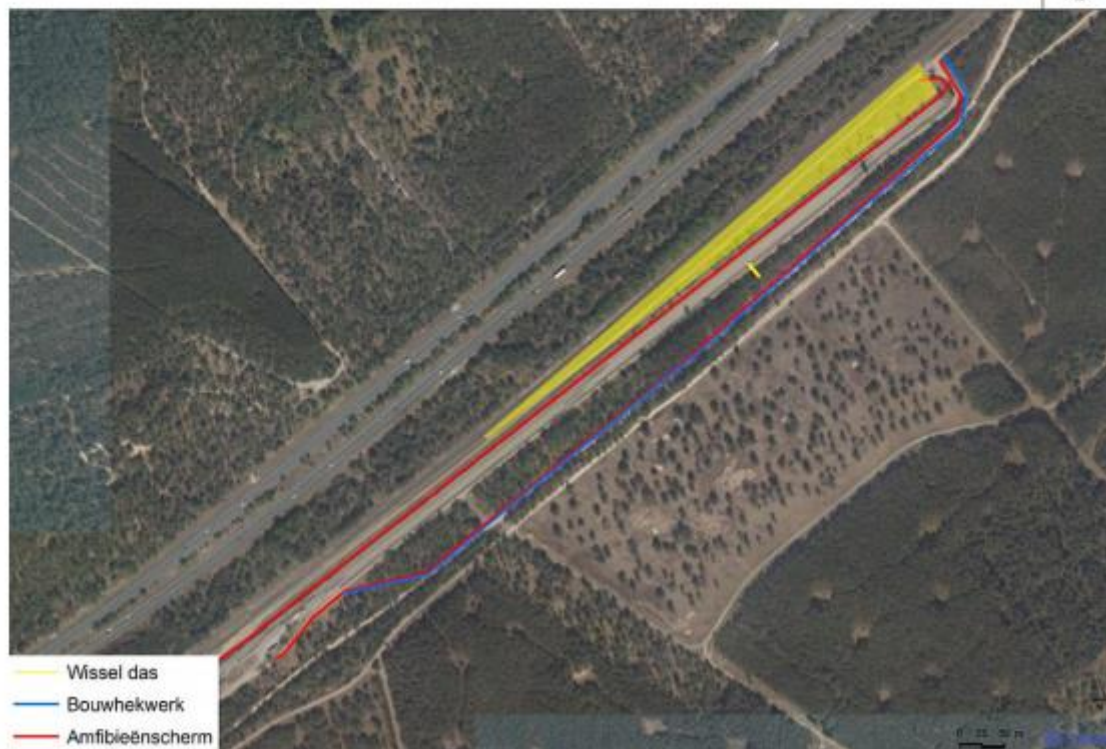
In dit hoofdstuk zijn de resultaten uit het soortgericht onderzoek geplaatst in de context van de ecologie van de soort en de staat van instandhouding op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Het onderzoek betreft uitsluitend de weergave van de situatie binnen en rond het plangebied.

Om de staat van instandhouding van de soorten en de effecten hierop door het voornemen te bepalen, is hieronder eerst gekeken naar de nationale en lokale staat van instandhouding van de betreffende soorten. Daarna is gekeken naar de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen en leefgebieden in de omgeving van het plangebied. Zo ontstaat een compleet beeld van de impact van de werkzaamheden.

Bijlage 4: maatregelen 2

9. Het is mij niet duidelijk hoe opheffen van een essentiële migratieroute van das tot opzettelijk doden of vangen gaat leiden. Leidt deze wissel naar essentieel foerageergebied waardoor dassen gaan verhongeren? Of is het werkgebied ook essentieel foerageergebied? Het is niet duidelijk hoe de overtreding ontstaat. Is dat door het plaatsen van een hekwerk? Wellicht helpt het om de (in ieder geval essentiële) dassenwissels in te tekenen

Zie ook vraag 5. Het mogelijk essentiële foerageergebied betreft het deel tussen ProRail en het Raccordement (zie kaartje). Het is onduidelijk waar de burcht zit, duidelijk is wel dat deze moet liggen op het ASK. Vanwege veiligheid is en kon dit deel niet onderzocht worden. Bij het (ver)plaatsen van het hek wordt het gebruikte foerageergebied mogelijk (deels) afgesloten. In onderstaand figuur is de wissel opgenomen (gele streep) en het mogelijke foerageergebied (licht geel) waar de wissel toegang tot geeft.

16. Kan er in het (tijdelijk) amfibiescherm geen toegangsluis worden geplaatst? Dan is het volledige werkkerrein vrij van reptielen en amfibieën te maken en houden tijdens de werkzaamheden. Zeker als er gegraven wordt is het terrein interessant voor een pionierssoort als de rugstreepad

De onverharde weg kan niet worden afgesloten, deze zal ook worden gebruikt voor aan- en afvoer van zwaarder (bouw)verkeer en moet te allen tijde beschikbaar zijn voor (calamiteiten op het terrein van) ProRail. Het plaatsen van bijvoorbeeld wildroosters is vanwege het beoogde werkverkeer niet mogelijk, andere tijdelijke oplossingen zoals poorten zullen nooit volledig sluitend zijn waardoor een dergelijke maatregelen geen recht doet aan de praktijk. Door extra te monitoren en af te vangen tijdens de werkzaamheden wordt de kans op vestiging geminimaliseerd. Binnen de schermen blijft tevens een zone beschikbaar waarnaar fauna zo nodig (tijdelijk) naar kan vluchten.

17. Hoe wordt afgevangen? Worden hiervoor emmers ingegraven?

Afhankelijk van situatie ter plekke wordt door de ter zake kundige bepaald welke maatregel het best is, kan onder andere omvatten: ingraven emmers, uitleggen tapijttegels en/of vangen met de hand dan wel met strop en hengel. Het vangen met emmers heeft hierin niet de voorkeur omdat er predatie en sterfte kan optreden, ondanks eventuele voorzorgsmaatregelen. Daarnaast kan fauna zelfstandig het plangebied verlaten via uitreedheuvels.

18. In het noordoosten wordt geen scherm geplaatst vanwege de dichtheid van aanwezige bomen. Ter plaatse wordt onder begeleiding van een ecooloog stapvoets gewerkt. Is er een mogelijkheid om de risico's verder te minimaliseren door gericht aanbieden van schuilmogelijkheden buiten de werkzaamheden langs de randen van het werkkerrein?

Ja ter plekke zal tijdens de uitvoering bekeken worden of dit noodzakelijk is, er is immers al veel dekking aanwezig. Binnen het scherm zal een deel van het leefgebied geschikt blijven tijdens de werkzaamheden. Het optimaliseren zal zo nodig gebeuren door het aanleggen van extra takkenhopen van vrijkomend hout en/of het plaatsen van reptielenplaten.

19. Wat zijn de kwalificaties van de medewerkers die reptielen en amfibieën gaan afvangen?

Het zullen ecologen zijn die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in de kennisdocumenten. Te weten een deskundige is een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis moet te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- Op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, Sovon, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming

20. Waar worden gevangen exemplaren losgelaten en binnen welke tijd?

Gevangen exemplaren zullen worden losgelaten op het naastgelegen defensie terrein, altijd in de nabijheid van geschikt leefgebied van de betreffende soorten (aanwezig beschikbaar terrein Artillerieschietkamp is 4500 hectare groot). Tijdens het vangen en verplaatsen zitten de individuen, afhankelijk van de vangstlocatie en het aantal gevangen exemplaren, enkele minuten tot hooguit 3 uur. Loslaten gebeurt enkel bij gunstige weersomstandigheden (droog, > 15 graden). Bij bijvoorbeeld (onverwachte) buien kan ervoor gekozen worden om exemplaren iets langer vast te houden dan eerder benoemd.

21. Wordt er rekening gehouden met de hygiëne in verband met schimmelinfecties bij reptielen (onder andere SFD) en amfibieën (onder andere Bd en Ranavirus)?

Ja.

23. In paragraaf 5.3.3. wordt gesteld dat de staat van instandhouding niet verslechterd. Door de uitbreiding van het raccordement verdwijnt leefgebied van rugstreepad. Hoeveel m2 betreft dit en hoe en wanneer wordt dit gecompenseerd? Idem voor zandhagedis en hazelworm
Aangrenzend aan het raccordement ligt de Veluwe. Het leefgebied van genoemde soorten dat verdwijnt is dus zeer marginaal. Voor rugstreepad is de beperkende factor de aanwezigheid van voortplantingswater en niet het areaal landhabitat. Voor zandhagedis is dit het areaal open zand in de nabijheid van directe beschutting en voor hazelworm het halfopen landschap. Voor alle soorten is zodoende de (deels) te verwijderen bosschage van onderschikt belang voor de draagkracht van het gebied. Doordat de sturende landschapselementen voor genoemde soorten niet afnemen, zal er geen verandering plaatsvinden in de staat van instandhouding.

Quickscan

24. In de nieuwe situatie wordt geen extra permanente verlichting aangebracht. Wordt er tijdens de ontwikkelingsfase 's-nachts gewerkt?

Nee.

25. En wordt daarbij tijdelijke verlichting toegepast?

Nee.

3.1 Overzicht planning

Tabel 3.1 Overzicht van de uitvoeringsplanning

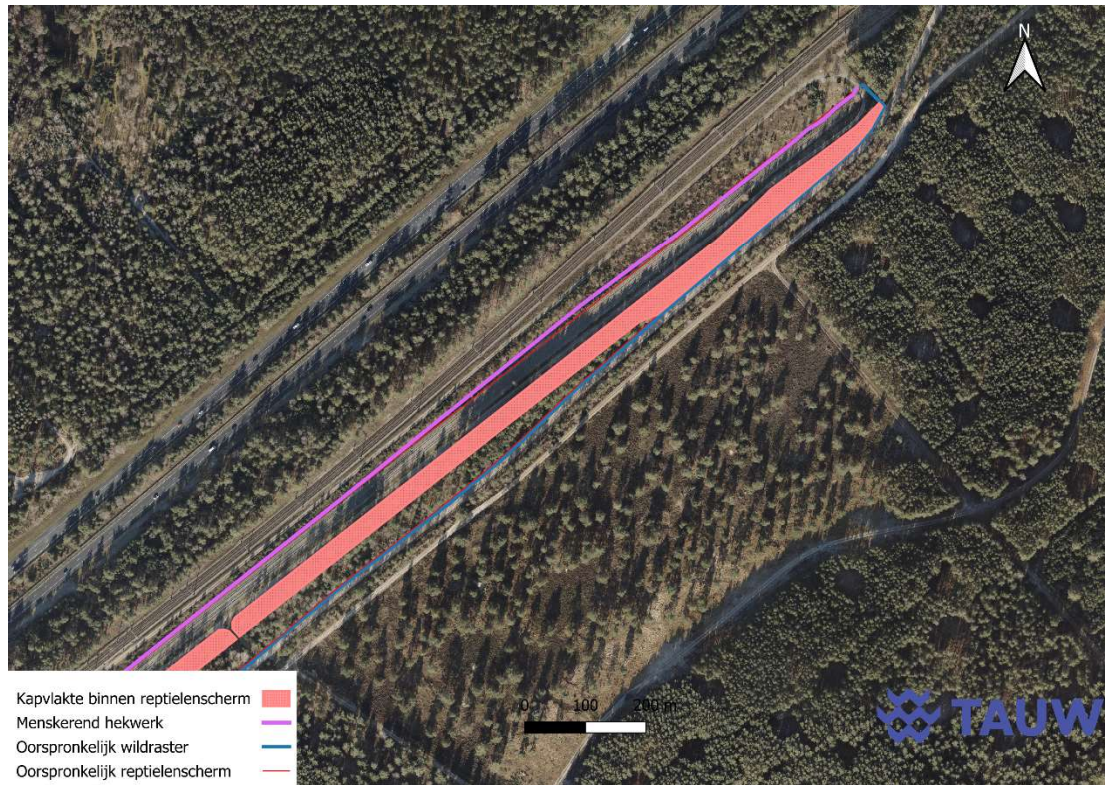
Periode	Beoogde werkzaamheden
Januari – februari 2026	Kapwerkzaamheden binnen de schermen & deels verwijderen opslag tussen raccordement en hoofdspoor
April – mei 2026	Stobben trekken binnen de schermen op de kapvlakte
April – september 2026	Afvangen binnen de schermen
Augustus 2026	Opschonen bosschages buiten de schermen
September 2026	Kappen en stobbentrekken in bosschages buiten de schermen
Eind 2026 / begin 2027	Start bouw uitbreiding raccordement
Winter 2026/2027 (of winter 2027/2028)	Maaien vegetatie ten behoeve van plaatsen veiligheidshekken
April – mei 2027 (of april – mei 2028)	Plaatsen resterende veiligheidshekken

3.2 Januari- februari 2026

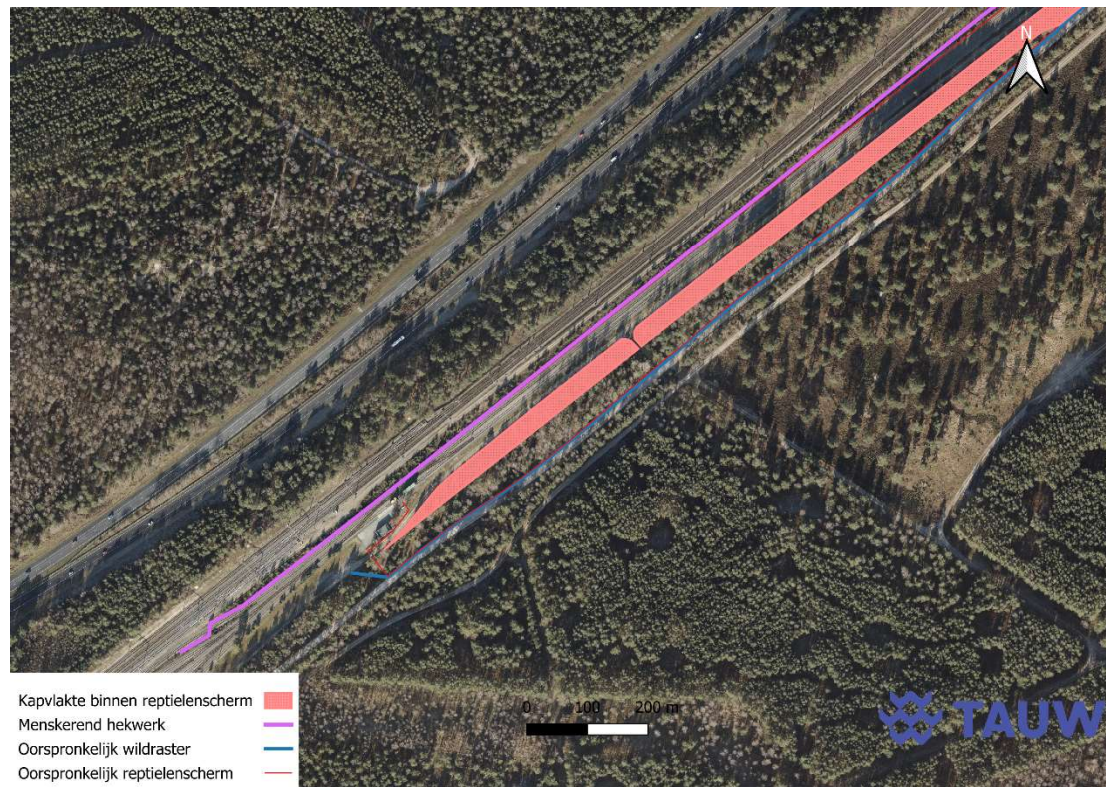
In september 2025 zijn delen binnen de schermen onder ecologische begeleiding opgeschoond. Dat betekent dat deze delen ontdaan van takken en dood hout op de bodem om eventuele schuilplekken te verwijderen.

Vanaf januari tot in februari 2026 worden de bomen die binnen de huidige schermen staan (zie figuur 3.1) gekapt zonder bodemroering. Aansluitend aan de kap wordt in de bosschage na de kapwerkzaamheden gemaaid en ontdaan van eventueel bij de kap vrijgekomen takhout. Het stuk langs het kopspoor, in het noorden en langs het te plaatsen hekwerk ten behoeve van terreinbeveiliging wordt in deze periode ontdaan van houtige beplanting (zie figuur 3.1). Dit betreft kleinschalig machinaal werk dat waar mogelijk gecombineerd wordt met regulier beheer en onderhoud van deze heidestrook. Bij de werkzaamheden zal gewerkt worden met vast rijroutes waarvan zo min mogelijk wordt afgeweken.

Oorspronkelijk was de beoogde planning om de bomenkap plaats te laten vinden in september 2025 nadat alle aanwezige dieren waren weggevangen. Door onvoorziene omstandigheden is dit echter niet gelukt. Doordat er nu meer tijd is in de planning kunnen de bomen gekapt worden tijdens de winterrust zoals ook opgenomen is de kennisdocumenten (BIJ12, 2017a,b). Daarnaast ligt deze periode ook buiten het broedseizoen, waardoor er geen verstoring van eventueel aanwezige broedende vogels optreedt. Door de bomen te kappen en nog geen stobben te trekken is er geen negatieve impact op reptielen en amfibieën. Het maaien en de kapvlakte ontdoen van takhout kan conform de kennisdocumenten aansluitend ook in de winterrustperiode van reptielen en amfibieën worden uitgevoerd aangezien zij zich dan ondergronds bevinden. Op deze manier wordt het plangebied vast opgeschoond, voorbereidend op het trekken van stobben in april en mei 2026 (zie paragraaf 3.2).

Figuur 3.1 Oostelijk deel van het plangebied. In roze is het te kappen vlak binnen de schermen aangegeven. Het menskerend hekwerk is onderdeel van de beveiliging en loopt vlak langs het raccordement en is aangegeven met paars. De exacte locatie van dit hekwerk kan nog wijzigen

Figuur 3.2 Westelijke deel van het plangebied. In roze is het te kappen vlak binnen de schermen aangegeven. Het menskerend hekwerk loopt vlak langs het raccordement en is aangegeven met paars. Dit hekwerk is onderdeel van de toekomstige terreinbeveiliging. Het exacte tracé moet nog worden vastgesteld

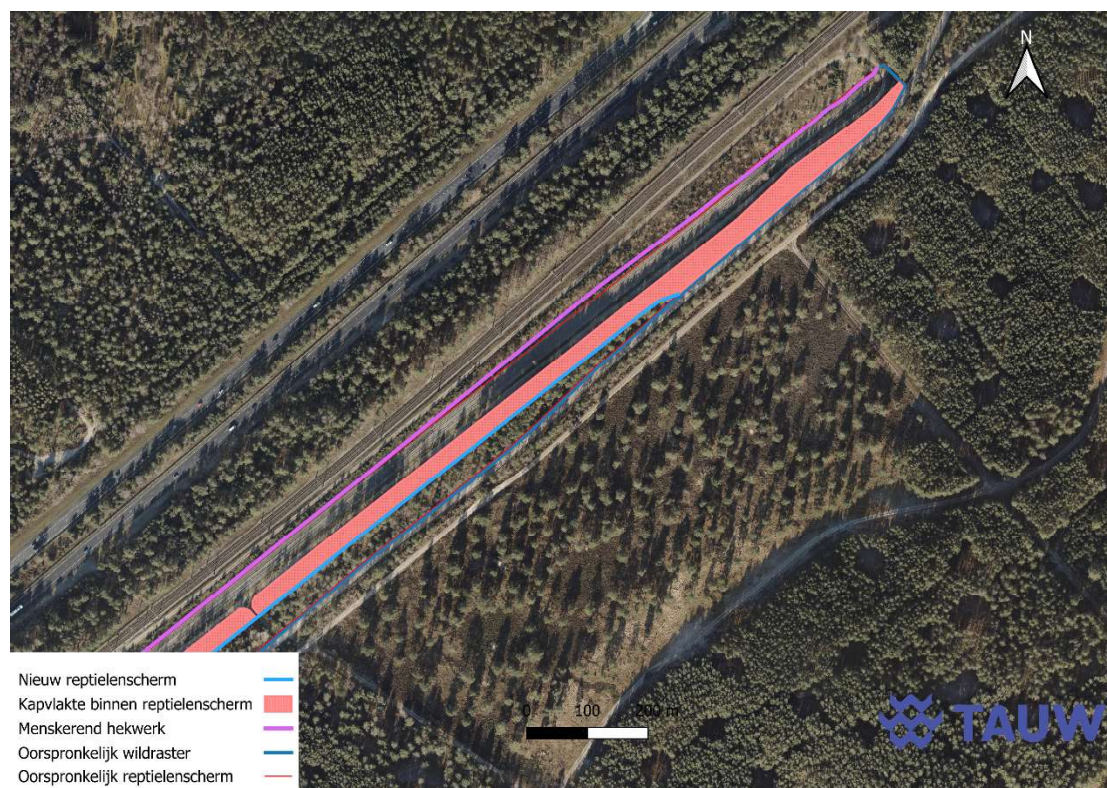
3.3 April – september 2026

Vanaf april 2026 worden de stobben getrokken op de kapvlakte binnen de schermen waar in januari en februari 2026 bomen zijn gekapt (zie figuur 3.1). Dit betreffen bodemroerende activiteiten. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding en in het begin van het actieve seizoen zodat er nog geen sprake is van voortplanting bij zandhagedis (BIJ12, 2017a). Gedurende deze periode en werkzaamheden worden deze kapvlaktes vrijgehouden te worden en blijven van broedvogels. Doordat deze zone al naast een veel gebuikte toegangsweg ligt is er al enige verstoring die hierbij helpt. Na het verwijderen van de stobben zal aansluiten een nieuw reptielenschermb geplaatst worden zodat dieren uit het resterende gebied niet op de zandvlakte kunnen komen. Dieren hebben daarnaast tijdens de werkzaamheden de mogelijkheid gekregen om te vluchten naar de te behouden delen van de bosschage. Zo nodig worden dieren door de begeleidend ecooog actief gevangen en verplaatst.

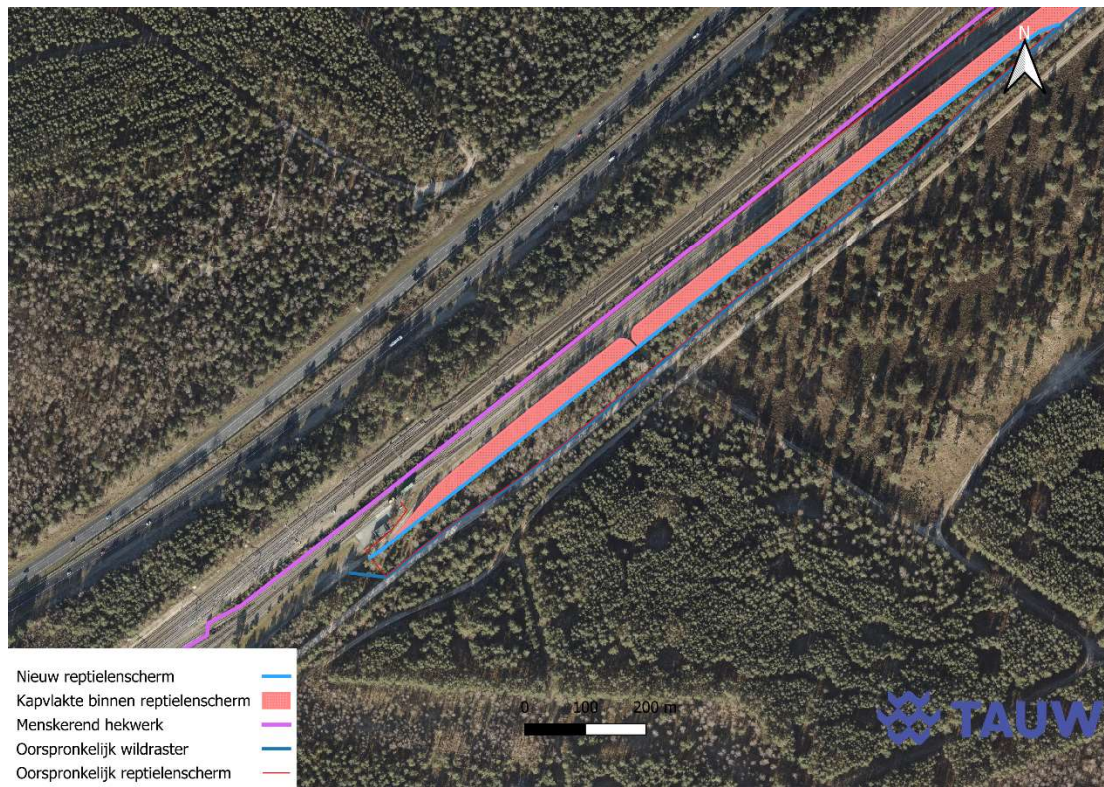
Binnen de kwetsbare periodes van de verschillende aanwezige soorten is dit meest optimale periode om stobben te trekken. Aansluitend aan het verwijderen van de stobben wordt op de nieuwe kapgrens worden nieuwe amfibie- en reptielkerende schermen geplaatst (zie figuur 3.3 en 3.4). De oorspronkelijke schermen blijven staan, dieren die aanwezig zijn in de strook tussen beide schermen kunnen via de vluchtheuvels het gebied zelf verlaten.

De getrokken stobben worden gebruikt om het leefgebied van zandhagedis, rugstreeppad, hazelworm en levendbarende hagedis te optimaliseren in de directe omgeving van het plangebied. Hierdoor heeft ook de strook tussen beide schermen een hogere draagkracht voor reptielen en amfibieën.

Gedurende de periode april – september 2026 wordt op de genoemde kapvlaktes verder afgevangen om te borgen dat het terrein binnen de schermen zo goed als leeg is wat betreft aanwezige rugstreeppadden, zandhagedissen, hazelwormen en levendbarende hagedissen. Zo goed als leeg houdt in 3 bezoeken waarin maximaal 1 reptiel of amfibie is waargenomen.

Figuur 3.3 Oostelijke deel van het plangebied. In roze is het te kappen vlak binnen de schermen aangegeven. Het menskerend hekwerk loopt vlak langs het raccordement en is aangegeven met paars. Dit hekwerk is onderdeel van de toekomstige terreinbeveiliging. Het exacte tracé moet nog worden vastgesteld. In lichtblauw is het nieuw te plaatsen reptielenschermb op de kapgrens aangegeven

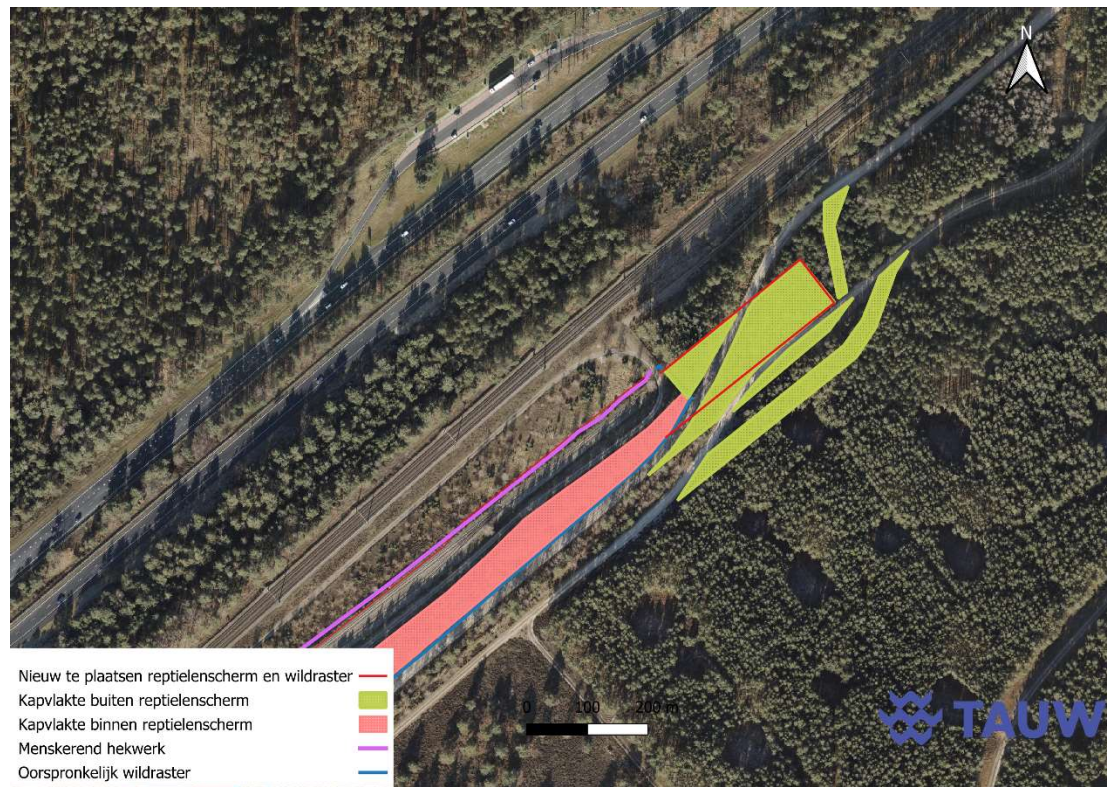
Figuur 3.4 Westelijke deel van het plangebied. In roze is het te kappen vlak binnen de schermen aangegeven. Het menskerend hekwerk loopt vlak langs het raccordement en is aangegeven met paars. Dit hekwerk is onderdeel van de toekomstige terreinbeveiliging. Het exacte tracé moet nog worden vastgesteld. In lichtblauw is het nieuw te plaatsen reptielenschermb op de kapgrens aangegeven

3.4 Augustus – september 2026

In augustus 2026 worden de nog te kappen delen opgeschoond op het ASK. De beperkt aanwezige takken en dood hout wordt verwijderd van de bodem om het aantal schuilplaatsen te minimaliseren. Na het opschonen van de bodem zullen in de periode augustus-september 2026 vervolgens de bomen gekapt onder ecologische begeleiding (zie figuur 3.3). Dit betreft de meest optimale periode aangezien dit buiten het broedseizoen ligt en eventueel aanwezige reptielen en amfibieën kunnen vluchten en nog niet in winterrust zijn. Deze werkzaamheden worden stapvoets in één richting uitgevoerd om dieren de kans te geven te vluchten. Aansluitend aan het kappen van de bomen worden stobben getrokken en gebruikt om de oude tankbanen als optimaal leefgebied in te richten voor reptielen en amfibieën.

Dit deel van het projectgebied is zeer matig geschikt als leefgebied voor reptielen en amfibieën door de aanwezigheid van zeer dichte begroeiing van jonge grove dennen.

Als deze werkzaamheden zijn afgerond wordt direct aansluitend het grofwildkerendraster en reptielenschermb vergroot zodat het gehele werkgebied binnen in de schermen komt te staan.

Figuur 3.5 In augustus 2026 worden de kapvlaktes buiten de schermen opgeschoond. In september wordt hier vervolgens gekapt inclusief verwijderen van stobben

3.5 Winter 2026/2027 of winter 2027/2028

In de winter 2026/2027 wordt gemaaid tussen het raccordement en het hoofdspoor op het tracé van het nieuw aan te leggen menskerend hekwerk ten behoeve van de terreinbeveiliging. Dit om deze locatie zo ongeschikt mogelijk te houden, na al eerder het verwijderen van houtige begroeiing, als voorbereiding op het plaatsen van dit hekwerk in april en mei 2027. Doordat de planning van het plaatsen van het hekwerk nog niet exact bekend is, kan het plaatsen ook één jaar later uitgevoerd worden.

3.6 April – mei 2027 of april – mei 2028

In april en mei 2027 (of 2028) wordt het menskerend hekwerk geplaatst langs de noordzijde van het raccordement (zie figuur 3.1). Voorafgaand is deze locatie al ontdaan van houtige vegetatie (zie paragraaf 3.1). Aangezien dit een grondroerende activiteit betreft, is april/mei de minst kwetsbare periode voor reptielen en amfibieën. In de periode zijn de dieren al uit winterrust, maar nog niet begonnen aan de voortplanting. Doordat de planning van het plaatsen van het hekwerk nog niet exact bekend is, kan het plaatsen ook één jaar later uitgevoerd worden.

3.7 Werkzaamheden ten opzichte van kwetsbare periodes

De werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periodes van beschermde soorten uitgevoerd (zie tabel 3.1). Met name grondroerende werkzaamheden hebben negatieve effecten op de aanwezige reptielen en amfibieën. Dit wordt daarom uitgesteld tot in april en mei

Kenmerk N005-1283280JWJ-V02-hme-NL

aangezien het kennisdocument zandhagedis aangeeft dat dit de juist periode is daarvoor. Grondroerende werkzaamheden betreffen in dit geval het trekken van stobben en het plaatsen van het menskerend hekwerk. De bomenkap wordt al eerder uitgevoerd, namelijk in de winter. Dit betreft de beste periode aangezien dit buiten het broedseizoen valt. Het trekken van stobben valt hier dus niet onder.

Tabel 3.1 De kwetsbare perioden van levendbarende hagedis. Groen = minst kwetsbaar. Oranje = Kwetsbaar. Rood = meest kwetsbaar

Locatie	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Levendbarende hagedis	Rood	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood	Rood
Das	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje
Rugstreepad	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood
Zandhagedis	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood	Rood
Hazelworm	Rood	Rood	Rood	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Rood	Rood	Rood
Algemene broedvogels	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje

Bijlage 6: maatregelen 4

2) In paragraaf 3.3 wordt aangegeven dat aanwezige dieren worden afgevangen. Wordt hierbij een hygiëne protocol gehanteerd?

Dieren worden afgevangen met inachtneming van het geldende hygiëneprotocol voor veldwerk geadviseerd door RAVON.

Bijlage 7: maatregelen 5

3. Alternatief: uitvoerbare en ecologisch effectieve mitigerende maatregelen

In plaats van een reptielenscherm wordt gebruikgemaakt van een mitigatiepakket dat aantoonbaar uitvoerbaar en effectief is, namelijk:

3.1 Kappen in augustus–september

- Buiten broedseizoen van vogels,
- Buiten de het belangrijkste deel van voortplantingsperiode van zandhagedissen,
- In een periode dat reptielen geen eieren leggen en minder kwetsbaar zijn.
- Binnen de actieve periode van betreffende reptielen en buiten de winterrustperiode van reptielen.

3.2 Voorafgaand handmatig opschonen

- Minimaal 1 week vóór de kap wordt handmatig eventueel aanwezig dood hout verwijderd van de bodem. In de week hieraan voorafgaand moeten de weersomstandigheden gunstig zijn voor reptielen (relatief warme temperatuur en droog; zie ‘Kennisdokument Zandhagedis Versie 1.0, juli 2017’ van BIJ12) om zich uit eigen initiatief te verplaatsen
- Hierdoor verdwijnen schuilplekken binnen het kapgebied, waardoor reptielen tijdig het gebied verlaten.

3.3 Aanleggen van extra schuilplaatsen buiten het kapgebied

Om reptielen actief weg te lokken uit de kapzone worden extra schuilplekken (in de vorm van reptielenplaten en het vrijgekomen dood hout uit paragraaf 3.2) aangelegd:

- Circa 50 reptielenplaten (“tegels”),
- Geplaatst om de 5–10 meter,
- Buiten de invloedssfeer van de kapwerkzaamheden (zie de blauw gearcheerde vlakken in de figuur hieronder),
- 1 week voor het handmatig verwijderen van dood hout, een week na het verwijderen van het dood hout vindt de kap plaats.

Deze maatregel is:

- Uitvoerbaar,
- Ecologisch goed onderbouwd,
- Effectief in het verminderen van verblijvende reptielen binnen het kapgebied.

3.4 Ecologische begeleiding

Het uitvoeren van de kapwerkzaamheden in de gebieden buiten het huidige reptielenschermband gebeurt onder ecologische begeleiding. Dit betekent dat bij het kappen en stobben verwijderen een ecoloog aanwezig is die voor de machines uit zal lopen. Hierbij zal gecontroleerd worden of er geen dieren aanwezig zijn. Zo nodig worden dieren de juiste kant op geleid of actief worden verplaatst.

Notitie

Datum 28 januari 2026
Kenmerk N006 1283280SDR V01

Op 26 januari 2026 is mondeling overleg geweest over het wijzigingsverzoek voor de omgevingsvergunning voor het project *BRIKS - 27A07 - Wijzigingsverzoek Wnb/2023/023 (2021-0445)*. Hierbij verzocht u om aanvullende informatie, welke wij stapsgewijs toelichten. Ten eerste antwoord op de vragen (*cursief* aangegeven), waarbij een uitsplitsing wordt gemaakt tussen de kap **binnen** en **buiten** de reptielenschermen. Ten tweede een concreet overzicht van de werkzaamheden.

1 Beantwoording vragen

- *Gisteren in het overleg is mondeling benoemd dat de kap half februari uitgevoerd gaat worden. In de aanvullingen van 22 januari 2026 wordt onder punt 3.1 aangegeven dat kap plaats vindt in de periode augustus-september*

Binnen het plangebied vinden kapwerkzaamheden plaats op 2 verschillende locaties in 2 verschillende periodes:

1. Kappen **binnen** het reptielenscherm gebeurt vanaf half februari 2026 (roze gearceerde vlak in figuur 1). De doorlooptijd van deze kapwerkzaamheden (zonder stobben trekken) is circa 1 week
2. Kappen **buiten** het reptielenscherm in augustus – september 2026 (lichtgroene gearceerde vlak in figuur 1). De doorlooptijd van deze kapwerkzaamheden is circa 2-3 weken

In de aanvullingen van 22 januari 2026 wordt onder punt 3.1 dus gesproken over de kap **buiten** het reptielenscherm. Een overzicht van alle werkzaamheden wordt gegeven in tabel 1.

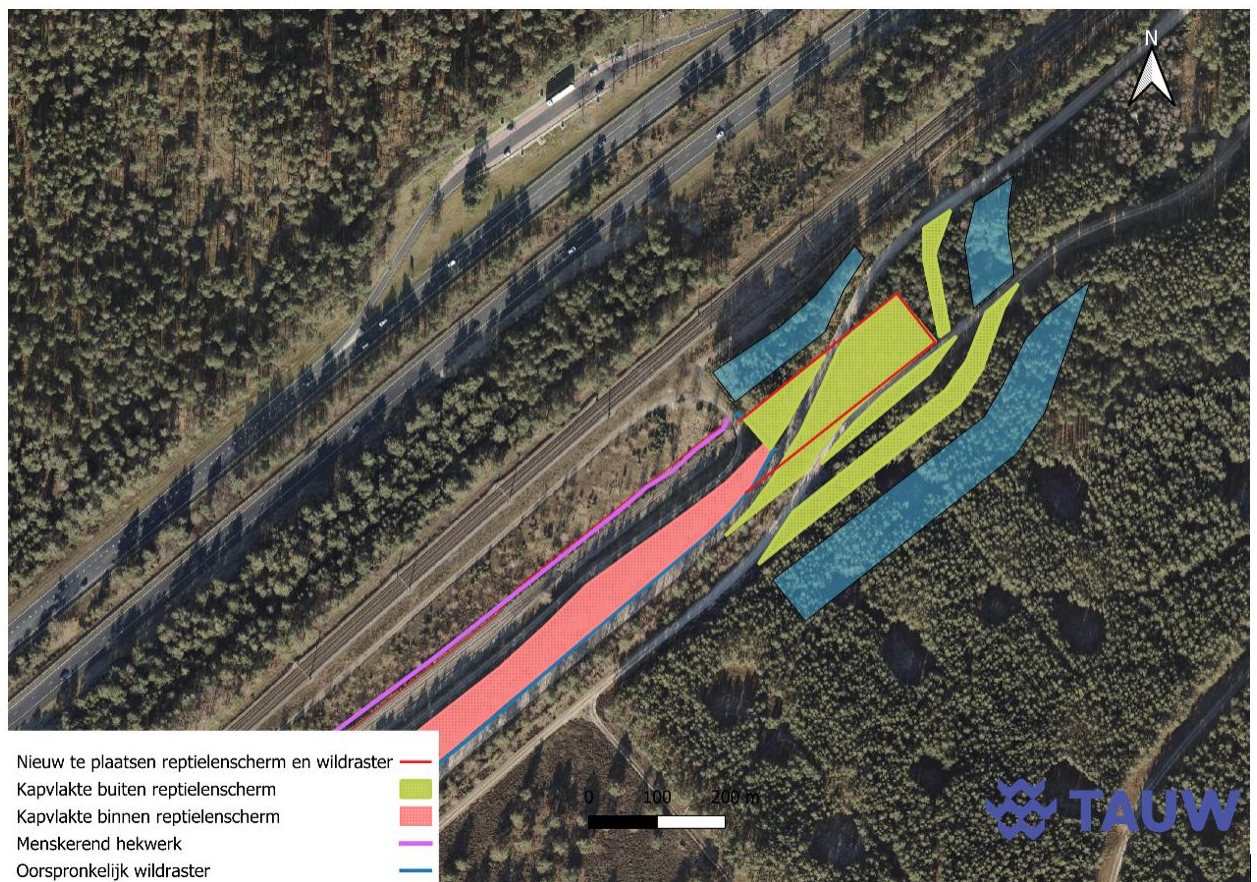
- *In 3.2 worden weercondities benoemd die in februari niet reëel zijn.*

In de aanvullingen van 22 januari 2026, kopje 3.2, wordt gesproken over de kap **buiten** het reptielenscherm. De kap **buiten** het reptielenscherm vindt plaats in de periode augustus-september. De weersomstandigheden zoals geschetst in kopje 3.2 zijn in deze periode wel reëel.

- *Onder punt 3.3; wordt kap nou voor of na het verwijderen van dood hout uitgevoerd?*

Het verwijderen van dood hout **buiten** het reptielenscherm (lichtgroene gearceerde vlak) wordt uitgevoerd voorafgaand aan de kap. De volgorde van de werkzaamheden voor de kap **buiten** het reptielenscherm zijn als volgt:

1. Aanleggen van tijdelijke schuilplaatsen in de vorm van reptielenplaten in de blauw gearceerde vlakken
2.
  - a. Handmatig verwijderen van dood hout binnen het lichtgroene gearceerde vlak
  - b. Met het vrijgekomen dood hout worden permanente schuilplaatsen in de blauw gearceerde vlakken gerealiseerd
3. Kapwerkzaamheden en stobben trekken **buiten** het reptielenschermbinnen in augustus-september 2026. Met het vrijgekomen takhout en stobben worden schuilplaatsen gerealiseerd in onder andere de blauw gearceerde vlakken
4. Na afronding van alle werkzaamheden worden de tijdelijke schuilplaatsen (reptielenplaten) in de actieve periode van de desbetreffende soorten verwijderd

Figuur 1 Visualisering van de kapvlaktes binnen het reptielenschermbinnen (roze), buiten het reptielenschermbinnen (lichtgroen) en de locaties voor extra schuilplaatsen (blauw).

De kap in het roze vlak staat gepland vanaf half februari 2026.

De kap in het lichtgroene vlak staat gepland in augustus-september 2026

2 Overzicht werkzaamheden

1. Wanneer wordt het bos gekapt (planning)?

Tabel 1 geeft de planning van de kapwerkzaamheden en de overige werkzaamheden aan.

Tabel 1 Planningsoverzicht van de kapwerkzaamheden binnen en buiten het reptielenschermb

Werkzaamheden	feb	ma	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
Werkzaamheden binnen reptielenschermb									
Kappen binnen reptielenschermb (uitvoering in 2026)									
Afvangen binnen reptielenschermb 2026 (reeds uitgevoerd*)									
Stobben trekken binnen de schermen op de kapvlakte (uitvoering in 2026)									
Werkzaamheden buiten reptielenschermb (alles nog niet uitgevoerd, uitvoering in 2026)									
Aanleggen tijdelijke schuilplaatsen (reptielenplaten)									
Handmatig verwijderen van dood hout binnen de kapvlakte									
Met het vrijgekomen dood hout worden permanente schuilplaatsen in het blauwe vlak gerealiseerd									
Kappen en stobben trekken buiten reptielenschermb									
Met het vrijgekomen takhout en stobben worden permanente schuilplaatsen gerealiseerd onder ecologische begeleiding									
Verwijderen tijdelijke schuilplaatsen									

* afvangen is reeds uitgevoerd in 2025

2. Een duidelijke volgorde/ werkwijze van de werkzaamheden:

a. Handmatig verwijderen schuilplaatsen?

Het handmatig verwijderen van schuilplaatsen gebeurt buiten het reptielenschermb. De ecooloog loopt tijdens geschikte weersomstandigheden door de te kappen delen en verwijderd potentiële schuilplekken. Het dode hout wordt zo nodig met een kruitwagen verplaatst van de **lichtgroene** gearceerde vlakken naar de **blauw** gearceerde vlakken. Deze werkzaamheden duren naar verwachting 2-3 dagen en worden uitgevoerd door 1-2 ecologen. Eventueel aanwezige dieren onder het dood hout worden gevangen en direct verplaatst tot minimaal 300 meter buiten de **lichtgroene** gearceerde vlakken. Voor de planning, zie tabel 1.

b. Waar en hoeveel reptielplaten worden gelegd?

De tijdelijke schuilplaatsen (reptielenplaten) worden buiten de invloedssfeer van de kapwerkzaamheden gerealiseerd (verspreid over de **blauw** gearceerde vlakken in figuur 1). Circa 50 reptielenplaten worden geplaatst om de 5-10 meter.

c. Aanleggen houtstapels, takkenrillen etc. (ook aangeven op kaart waar deze komen) als alternatieve schuilplaats.

Deze permanente schuilplaatsen (houtstapels en takkenrillen) worden ook, evenals de tijdelijke schuilplaatsen, in de **blauw** gearceerde vlakken gerealiseerd. De exacte locatie wordt ter plekke tijdens de uitvoering bepaald.

d. Wanneer worden stobben geroid (in de wintermaanden grotere kans op slachtoffers van dieren die in de bodem zitten)?

Binnen de schermen (**roze** gearceerde vlakken) worden de stobben geroid voor eileg, in de actieve periode te weten begin april tot half mei.

Buiten de schermen (**lichtgroene** gearceerde vlakken) worden de stobben geroid in de periode augustus-september direct aansluitend aan de kapwerkzaamheden.

e. Wordt er gewerkt vanaf de bestaande tankbanen of wordt 'voor de voet weg' alles verwijderd?

Binnen de schermen (**roze** gearceerde vlakken) wordt gewerkt vanaf het half verharde onderhoudspad ten noorden van de bosschage en indien nodig vanaf een vast rijpad in de houtopstand. Kleine afwijkingen vanaf dit rijpad zijn altijd mogelijk, maar gebeuren uitsluitend onder ecologische begeleiding. Het kappen binnen de schermen gebeurt in de winterrust, als de dieren diep genoeg in de bodem zitten zodat er geen effecten optreden. Dit is in lijn met zowel het kennisdocument levendbarende hagedis (figuur 12 in het kennisdocument van BIJ12) en zandhagedis (figuur 14 in het kennisdocument van BIJ12). Voor hazelworm ontbreekt een kennisdocument, maar gelet op de gelijkende ecologie gelden dezelfde periodes. Als aanvullende maatregel wordt gewerkt vanaf het half verharde onderhoudspad ten noorden van de bosschage en hooguit één vast rijpad in de houtopstand. Bij de werkzaamheden zal een harvester of vergelijkbaar materieel worden ingezet waardoor de bodemberoering geminimaliseerd wordt en in vergelijking is met regulier beheer en onderhoud in andere leefgebieden van genoemde soorten. Het verwijderen van de bomen heeft tevens tot doel om de vangkansen in 2026 te vergroten doordat er minder vegetatie aanwezig zal zijn en er hierdoor meer overzicht zal zijn in het af te vangen gebied.

Buiten de schermen (**lichtgroene** gearceerde vlakken) vindt de kap plaats voor de voet uit, maar daar waar mogelijk wordt gewerkt vanaf de bestaande tankbaan. Deze werkzaamheden vinden onder ecologische begeleiding plaats.

Aanleveren meest recente tekening van de werkzaamheden (degene die gisteren tijdens het overleg gedeeld is).

Deze kaart is als pdf bijgevoegd bij de mail.

Meldingsformulier start werkzaamheden

Vergunning voor een Flora- en fauna-activiteit Omgevingswet

Gegevens

Aanvraagnummer

Project

Vergunningsperiode

Naam vergunninghouder/aanvrager

Adres

Woonplaats

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden .....

Telefoonnummer (vast) .....

Telefoonnummer (mobiel) .....

Locatie(s) werkzaamheden .....

Datum gereedkomen
compensatiemaatregelen(indien van
toepassing) .....

Datum start werkzaamheden .....

Overzicht planning werkzaamheden .....

***Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland***

Retouradres

**Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland**

Postbus 19530
2500 CM Den Haag

Of verstuur per Email naar :
omgevingswetnatuur@rvo.nl én
handhavingnatuur@rvo.nl